

Botaz the mower

Хосдзау Ботаз

Косарь Ботаз

Oral text from Isaev M.I. Digorskij dialekt osetinskogo jazyka. Moscow: Nauka, 1966. Recorded from Tsopanov Ruslan, Kamunta village, 1958.

Устный текст из Исаев М.И. Дигорский диалект осетинского языка. М.: Наука, 1966. Записан со слов Цопанова Руслана, с. Камунта, 1958.

Interlinearized by A.P. Vydrin

Глоссировал А.П. Выдрин

1.1	Ботаз æрцыди	хос кæрдынмæ	гуæрдæнмæ	.
	Ботаз æр- цыд -и	хос кæрд -ын -мæ	гуæрдæн -мæ	
	Ботаз æр- цæу -ис	хос кæрд -ын -мæ	гуæрдæн -мæ	
	Botaz PV go PST.INTR.3SG	hay mow INF ALL	tillage ALL	

Botaz went to mow to hayfield

1.2	Уыди	хур бон	, æппындæр мигъ	никаæцæй	зынди	
	уыд -и	хур бон	æппындæр мигъ	никаæцæй	зынд -и	
	уыд -ис	хур бон ₁	æппындæр мигъ	никаæцæй	зын -ис	
	be PST.INTR.3SG	sun day	completely cloud	from nowhere	be seen PST.INTR.3SG	

It was a sunny day, there were no clouds

1.3	Ботаз хос кæрдын райдыдта	.
	Ботаз хос кæрд -ын ра- йдыд -т -а	
	Ботаз хос кæрд -ын ра- йдай -т -а	
	Botaz hay mow INF PV begin TR PST.TR.3SG	

Botaz started to mow.

1.4	Хур куы æркасти	, уæд æ фарсмæ хос кæрдгæ	
	хур куы æр- каст -и	уæд æ= фарс -мæ хос кæрд -гæ	
	хур куы ₁ æр- кæс -ис	уæд æ= фарс ₁ -мæ хос кæрд -гæ	
	sun when PV look PST.INTR.3SG	then POSS.3SG side ALL hay mow CONV	

ауыдта	иу лæджы	, уый	уыдис
а- уыд -т -а	иу лæдж -ы	уый	уыд -ис
а- уын ₄ -т -а	иу лæг -ы	уый ₁	уыд -ис
PV see TR PST.TR.3SG	one husband GEN	DemDist.NOM	be PST.INTR.3SG

æ	хураууон	.
æ=	хураууон	
æ=	хураууон	
POSS.3SG	shadow	

1.5	Ботаз	тынг	фæтарсти	æмæ	æ	кæрдын
	Ботаз	тынг	фæ- тарст -и	æмæ	=æ	кæрд -ын
	Ботаз	тынг	фæ- тæрс -ис	æмæ	=æ	кæрд -ын
	Botaz	very	PV fear PST.INTR.3SG	and	=3SG.ENCL.GEN	mow INF

фæуагъта		йæ	хураууон	дæр	фæуагъта
фæ- уагът -а		йæ=	хураууон	=дæр	фæ- уагът -а
фæ- уадз -а		йæ=	хураууон	=дæр	фæ- уадз -а
PV leave PST.TR.3SG		POSS.3SG=	shadow	=PTCL	PV leave PST.TR.3SG
				FOC	

Botaz was scared and stopped mowing, his shadow also stopped mowing.

1.6	Тынг	рамæстджын	Ботаз	æмæ	йæн	цæвæгæй
	тынг	ра- мæст -джын	Ботаз	æмæ	=йæн	цæвæг -æй
	тынг	ра- мæст -джын	Ботаз	æмæ	=йæн	цæвæг -æй
	very	PV distress/anger ADJ	Botaz	and	=3SG.ENCL.DAT	scythe ABL

февзыста

фе- æвзыст -а
фæ- æвзид -а
PV threaten PST.TR.3SG

Botaz got angry, and he threatened it with a scythe.

1.7	Йæ	хураууон	дæр	та	йæн	цæвæгæй
	йæ=	хураууон	=дæр	=та	=йæн	цæвæг -æй
	йæ=	хураууон	=дæр	=та	=йæн	цæвæг -æй
	POSS.3SG=	shadow	=PTCL	=CONTR	=3SG.ENCL.DAT	scythe ABL
			FOC			

февзыста

фе- æвзыст -а
фæ- æвзид -а
PV threaten PST.TR.3SG

His shadow also threatened him with a scythe.

1.8	Ноджы	тынгдæр	фæтарсти	æмæ	лидзынмæ	фæци
	ноджы	тынг -дæр	фæ- тарст -и	æмæ	лидз -ын -мæ	фæци
	ноджы	тынг -дæр ₁	фæ- тæрс -ис	æмæ	лидз -ын -мæ	фæци
	more	very COMPAR	PV fear PST.INTR.3SG	and	run INF ALL	PV+be.PRS.3SG

He became more scared and broke into a run.

1.9	Фæстæмæ	ракасти	Ботаз	æмæ	йæ	хураууоны	куы
	фæстæмæ	ра- каст -и	Ботаз	æмæ	йæ=	хураууон -ы	куы
	фæстæмæ	ра- кæс -ис	Ботаз	æмæ	йæ=	хураууон -ы	куы ₁
	back	PV look PST.INTR.3SG	Botaz	and	POSS.3SG=	shadow GEN	when

ауыдта		, уәд	, мынчыи ма	бахъæуа	
a- уыд -т -а		уәд	мынчыи =ма	ба- хъæу -а	
a- уын ₄ -т -а		уәд	мынчыи =ма	ба- хъæу -а	
PV see TR PST.TR.3SG		then	small =yet	PV be.necessary SBJV.3SG	

йæ	зæрдæ	ма	бахъар	уа	.
йæ=	зæрдæ	ма	ба- хъар	уа	
йæ=	зæрдæ	ма	ба- хъарм	уа	
POSS.3SG=	heart	NEG	PV warmth	be.SBJV.3SG	

Botaz looked at the back and when he saw his shadow he was on the verge of dying.

1.10 Æрбадти	æмæ	дзуры	йæ	хурауонмæ	:
æр- бадт -и	æмæ	дзур -ы	йæ=	хурауон -мæ	
æр- бад ₁ -ис	æмæ	дзур -ы	йæ=	хурауон -мæ	
PV sit PST.INTR.3SG	and	talk PRS.3SG	POSS.3SG=	shadow ALL	

He sat down and said his shadow:

2 - Хатыр мын	бакæн	уæдæйты	дæн	цæвæгæй	кæй
хатыр =мын	ба- кæн -*0	уæдæйты	дæн	цæвæг -æй	кæй
хатыр =мын	ба- кæн -*0 ₁	уæдæйты		цæвæг -æй	кæй ₁
pardon =1SG.ENCL.DAT	PV do IMP.2SG	recently		scythe ABL	who.GEN

февзыстон	, уый	тыххæй	.
фе- взыст -он	уый	тыххæй	
фæ- æвзид -он ₁	уый ₂	тыххæй ₁	
PV threaten PST.TR.1SG	DemDist.GEN	because of	

Forgive me that I threatened you with a scythe.

дæн - should be дин (Digor dialect) or дын (Iron dialect) - 1SG.ENCL.DAT.

3.1 Фæлæ йæ	хурауон	ницы	дзуры	.
фæлæ йæ=	хурауон	ницы	дзур -ы	
фæлæ йæ=	хурауон	ницы	дзур -ы	
but POSS.3SG=	shadow	nothing	talk PRS.3SG	

But the shadow didn't say anything to him.

3.2 Ботаз бæ	йæн	дзуры	:
Ботаз =ба	=йæн	дзур -ы	
Ботаз =ба	=йæн	дзур -ы	
Botaz =CONTR	=3SG.ENCL.DAT	talk PRS.3SG	

Botaz said he:

4.1 - Цæй	бафидауæн	, - æмæ йæн
цæй	ба- фидау -æн	æмæ =йæн
цæй ₃	ба- фидау -æн ₃	æмæ =йæн
come.on, now then, let's	PV reconcile IMP.1PL	and =3SG.ENCL.DAT

дæдты	йæ	къух	.
дæдт -ы	йæ=	къух	
дæтт -ы	йæ=	къух	
give PRS.3SG	POSS.3SG=	hand	

Let's make peace with each other. And he holds out his hand

4.2 **Хураууон дæр æн йæ къух æрбадаргъ**
хураууон =дæр =æн йæ= къух æрба- даргъ
хураууон =дæр =ын йæ= къух æрба- даргъ
shadow =PTCL =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG= hand PV long
FOC

кодта
код -т -а
кæн -т -а
do TR PST.TR.3SG

The shadow also held out his hand.

4.3 **Ботаз фестад æмæ фæцæуы йæ хураууон**
Ботаз фе- стад -*0 æмæ фæ- цæу -ы йæ= хураууон
Ботаз фæ- ст -*0₂ æмæ фæ- цæу -ы йæ= хураууон
Botaz PV stand.up PST.INTR.3SG and PV go PRS.3SG POSS.3SG= shadow

дæр	та	йæ	фæстæ	.
=дæр	=та	йæ=	фæстæ	
=дæр	=та	йæ=	фæстæ	
=PTCL	=CONTR	POSS.3SG=	after	
FOC				

Botaz stood up and start moving, his shadow followed him again.

5 **Ботаз райдыдта та кæрдын æмæ дзуры йæ**
Ботаз ра- йдыд -т -а =та кæрд -ын æмæ дзур -ы йæ=
Ботаз ра- йдай -т -а =та кæрд -ын æмæ дзур -ы йæ=
Botaz PV begin TR PST.TR.3SG =CONTR mow INF and talk PRS.3SG POSS.3SG=

хураууонмæ :
хураууон -мæ
хураууон -мæ
shadow ALL

Botaz started to mow again and said his shadow:

6 - **Райдайæн кæрдын цымæ нæ зæрма чи**
ра- йдай -æн кæрд -ын цымæ =нæ зæр -мæ чи
ра- йдай -æн₃ кæрд -ын цымæ =нæ изæр -мæ чи
PV begin IMP.1PL mow INF interesting =1PL.ENCL.ABL evening ALL who

тынгдær	бафæллаид	
ТЫНГ -дær	ба- фæлла	-ид
ТЫНГ -дær ₁	ба- фæллад ₁	-ид
very COMPAR	PV get.tired	OPT.3SG

Let's start mowing, interesting, before dark who from us will get tired first?